

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ÖZEL ALAN YETERLİKLERİ İLE İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEME TÜRKÇE ÖĞRETİM PROGRAMI İLİŞKİSİ

Turkish Teaching Curriculum and Specific Area Abilities of Turkish

Nail GÜNEY*

Talat AYTAN**

Mesut GÜN***

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Türkçe öğretmeni özel alan yeterliklerindeki yeterlik alanı, alt yeterlikler ve performans göstergeleriyle, Türkçe öğretim programındaki öğrenme alanları, hedefler ve kazanımları karşılaştırarak eğitimin iki temel yapı taşı olan öğretmen ve öğrencilerden beklentilerin beklenenlerin uyuma örtüşme seviyelerini ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda öncelikle “Öğretmen Genel Yeterlikleri” ve “Türkçe Özel Alan Yeterlikleri” üzerinde durulmuştur. Çalışmada tarama yöntemi kullanılmıştır.

Türkçe öğretmeninden beklenen davranışlarla öğrencilerin edinmesi istenilen hedefler ile kazanımlar eşleştirilmiş ve tablolar halinde sunulmuştur. Öğretmen yeterliklerinin öğrenci hedef ve kazanımlarıyla örtüşme düzeyi belirlenmiş, Türkçe Özel Alan Yeterlikleri’ne ilişkin tespit ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Özel alan yeterlikleri, performans göstergeleri, Türkçe öğretmeni, kazanım, Türkçe dersi öğretim programı.

ABSTRACT

The aim of the article is to find out the level of accordance of expectations from teachers and students who are two fundamental building blocks of education by comparing ability area in the specific area abilities of Turkish teacher, sub abilities and performance indicator to learning areas in Turkish teaching curriculum, aims and behaviours. In the direction this aim “general abilities of Teacher” and “Specific area abilities of Turkish” were primarily emphasized. Scanning method was used in this article.

Expected behaviours from Turkish teacher are matched with the aims and behaviours students are expected to reach and shown in tables. The level of accordance of teacher ability and the aims and behaviours of student were found out, evaluations and suggestions were made related to Specific area abilities of Turkish.

Keywords: Specific area abilities, performance indicator, Turkish teacher, behaviour, Turkish teaching curriculum

GİRİŞ

Çocuğun ailesinden ve içinde yaşadığı toplumdan edindiği dil olan ana dili, kişilerin duygu, düşünce ve isteklerinin aktarımını, kültürün taşıyıcılığı gibi önemli işlevlerin yerine getirilmesini sağlar. (TDK, 2005: 93) Fertlerin toplumla ve insanlarla iletişiminin temelini oluşturur. “İnsan hayatında bu denli önemli olan bir aracın, görevini gereği gibi yapabilmesi bir düzen içerisinde işlenmesine bağlıdır.” (Özbay, 2006: 4) Ailede kazanılan ve sürekli gelişen dilin, planlı ve programlı olarak öğretilmesi ve kullanılması, okul aracılığı ile olacaktır. Okulda ise özellikle Türkçe dersleri bu önemli görevin sorumluluğunu üstlenecektir. Fakat ana dili gelişimi sadece Türkçe derslerinin görevi olarak algılanmamalıdır. Her ders, ana dili aracılığı ile olacağından her ders öğretmeni bu kutsal görevi sahiplenmelidir. 1929 Ortamektep Türkçe Programı’nda geçen “Türkçe muallimi talebesine söylediği ve yazdığı zaman ondan nasıl temiz ve güzel bir ifade istiyorsa fizik, kimya, coğrafya, hesap veya tarih vesaire muallimi de aynı gayeyi takip etmelidir. Hiçbir fen muallimi ‘ben lisan muallimi değilim.’ diyerek talebesinin ifadesinde gördüğü yanlışları veya noksanları ihmal ile geçiştiremez. Kelime ve fikir birbirlerinden ayrılmaz. Bir muallim talebesinin ifade ettiği bir fikrin doğruluğunu temin için ne kadar uğraşırsa ifadesinin temiz ve güzel olmasını temin için de o kadar çalışmalıdır.” (Temizyürek, Balci; 2006: 236) ibaresi ana dili bilincinin ediniminde, geliştirilmesinde, Türk dilinin korunmasında her öğretmenin sorumlu olduğunu ortaya koymaktadır.

* Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü.

** Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü

*** Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü

Öğrencilerin psikolojik, sosyal ve bilişsel açıdan istenen düzeylere ulaşabilmesi, bağımsız bir birey olarak toplumdaki yerlerini alabilmeleri eğitimin odak noktasıdır. Bu hedef doğrultusunda öğrenci, öğretmen ve aile kombinasyonu aynı yönde hareket etmelidir. Bu bütüncül yapıdaki her birim, üzerine düşen görevleri ve sorumlulukları eksiksiz şekilde yerine getirmelidir. Görevlerin tamamlanabilmesi için öğretmen-öğrenci ve ailenin belirli vasıfları bünyelerinde taşımaları gerekmektedir. Türkçe öğretim programında öğretmenden, öğrencilerin bireysel özelliklerini dikkate alarak programı öğrencileri için uyumlu hale getirmesi beklenmektedir. (Erçepan; Erzen, 2008: 183)

Öğretmenlik; bilgi birikimi, planlama süreci, alan bilgisi, gelişmiş bir dil becerisi, teknolojik gelişmelere yakınlık ve araçları kullanabilme gücü, farklı kişilik ve seviyedeki öğrencileri tanıyabilme, yönlendirebilme, etkili iletişim gibi yetenekleri ve becerileri gerektirir. Bu donanımlara sahip bireylerin rehberliğinde eğitim görecektiren öğrencilerin istenen noktaya ulaşması çok daha kolay olacaktır. Milli Eğitim Bakanlığı öğretmenlerde bulunması gereken temel vasıfları ortaya koymak, eğitimin kalitesini artırmak ve öğretmenlerin gelişimini sağlamak amacıyla Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen, Talim ve Terbiye Kurulu'nun onayıyla 17.04.2006 tarih ve 1870 sayılı "Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri" çalışmasını yayımlamıştır. "Öğretmen Genel Yeterlikleri":

- A. Kişisel ve Mesleki Değerler- Mesleki Gelişim
- B. Öğrenciyi Tanıma
- C. Öğrenme ve Öğretme Süreci
- D. Öğrenmeyi, Gelişimi İzleme ve Değerlendirme
- E. Okul-Aile ve Toplum İlişkileri
- F. Program ve İçerik Bilgisi

olmak üzere 6 yeterlik alanı ve 31 alt yeterlik (kişisel ve mesleki değerler- mesleki gelişim-8, öğrenciyi tanıma 4, öğrenme ve öğretme süreci 7, öğrenmeyi, gelişimi izleme ve değerlendirme 4, okul-aile ve toplum ilişkileri 5, program ve içerik bilgisi 3) ve 233 performans göstergesinden oluşmaktadır. Bu aşamadan sonra her dersin gereklerinin, içeriklerinin ve ihtiyaçlarının farklı olduğu göz önünde bulundurularak "Özel Alan Yeterlikleri" yapılanmasına gidilmiştir. Türkçe Öğretmenliği Özel Alan Yeterlikleri Talim ve Terbiye Kurulu'na (06.05.2008 tarih ve 00360 sayılı yazı) uygun bulunmuştur. (Şahinel; Yalçinkaya vd., 2008: 4)

Türkçe Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri, ilköğretimde önemli bir yere sahip Türkçe derslerindeki verimliliğin artırılması, ana dili öğretmenlerinin sahip olması gereken temel niteliklerin belirlenmesi, öğretmenlerin kendi çalışmalarını değerlendirebilmeleri, bu değerlendirmeler ışığında Türkçe derslerine yön verebilmeleri amacıyla Talim ve Terbiye Kurulu'nun 06.05.2008 tarih ve 00360 sayılı yazısı ile yürürlüğe girmiştir. Türkçe Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri'nde ilgili alan öğretmenlerinin barındırması gereken bilgi, beceri ve tutumlar yer almaktadır. Türkçe Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri; yeterlik alanları, kapsam, yeterlikler ve performans göstergelerinden oluşmaktadır. (Şahinel; Yalçinkaya vd., 2008: 4) Türkçe Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri 5 yeterlik alanı, 25 alt yeterlik ve 165 performans göstergesinden oluşmaktadır. Yeterlik ve alt yeterlik alanları şu şekildedir:

- 1. Öğretimini Planlama ve Düzenleme
 - 1.1. Türkçe öğretimine uygun planlar yapabilme
 - 1.2. Türkçe öğretimine uygun öğrenme ortamları düzenleyebilme
 - 1.3. Türkçe öğretim sürecine uygun materyaller ve kaynaklar kullanabilme
 - 1.4. Türkçe öğretiminde teknolojik kaynakları kullanabilme
- 2. Dil Becerilerini Geliştirme
 - 2.1. Öğrencilerin Türkçeyi doğru ve etkili kullanmalarını sağlayabilme
 - 2.2. Öğrencilerin dinleme/izleme becerilerini geliştirebilme
 - 2.3. Öğrencilerin konuşma becerilerini geliştirebilme

- 2. 4. Öğrencilerin okuma becerilerini geliştirebilme
- 2. 5. Öğrencilerin yazma becerilerini geliştirebilme
- 2. 6. Anlama ve anlatım gücünü çeken öğrencilere yönelik uygulamalar yapabileme
- 2. 7. Türkçe öğretiminde özel gereksinimli ve özel eğitime gereksinim duyan öğrencileri dikkate alan uygulamalar yapabileme
- 2. 8. Türkçenin doğru ve etkili kullanımı ve iletişim açısından model olabilme
- 2. 9. Atatürk'ün Türk dili ve ulusal değerlerle ilgili düşünce ve görüşlerini öğretim sürecindeki uygulamalara yansıtabilme
- 3. Dil Gelişimini İzleme ve Değerlendirme
 - 3. 1. Türkçe öğretimine ilişkin yapacağı ölçme ve değerlendirme uygulamalarının amaçlarını belirleyebilme
 - 3. 2. Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerini kullanabilme
 - 3. 3. Öğrencilerin dil gelişimlerini belirlemeye yönelik yapılan ölçme sonuçlarını yorumlama ve geri bildirim yapabileme
 - 3. 4. Öğrencilerin dil gelişimlerini belirlemeye yönelik yapılan ölçme ve değerlendirme sonuçlarını uygulamaya yansıtabilme
- 4. Okul-Aile ve Toplumla İş Birliği Yapma
 - 4. 1. Öğrencilerin dil becerilerinin geliştirilmesinde ailelerle iş birliği yapabileme
 - 4. 2. Öğrencilerin ulusal bayram ve törenlerin anlam ve önemini farkına varmalarını ve törenlere aktif katılımlarını sağlayabilme
 - 4. 3. Ulusal bayram ve törenlerin yönetim ve organizasyonunu yapabileme
 - 4. 4. Okulun kültür ve öğrenme merkezi haline getirilmesinde toplumla iş birliği yapabileme
 - 4. 5. Toplumsal liderlik yapabileme
- 5. Türkçe Alanında Mesleki Gelişimini Sağlama
 - 5. 1. Mesleki yeterliklerini belirleyebilme
 - 5. 2. Türkçe öğretimine ilişkin kişisel ve mesleki gelişimini sağlayabilme
 - 5. 3. Mesleki gelişimine yönelik uygulamalarda bilimsel araştırma yöntem ve tekniklerinden yararlanabilme

Türkçe Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri; Türkçe öğretimi sürecinde öğretiminin planlanmasını ve düzenlenmesini, öğrencide hedeflenen dil becerilerinin (okuma, konuşma, yazma, dinleme ve dil bilgisi) gelişimini, bu becerilerin gelişim düzeylerinin takibini, ölçümünü, değerlendirilmesini, başarının ve gelişimin devamlılığı için okul-aile iş birliğinin düzenli işleyişini, ana dili öğretmeni Türkçe öğretmenlerinin Türkçe ve eğitim alanındaki gelişmeleri yakından takip etmesini, güncel gelişmeleri izlemesini, gerekli bilgileri edinmesini amaç edinmektedir.

Türkçe öğretmenin sahip olması gereken nitelikler, Türkçe Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri'nde ayrıntılı olarak verilmesine rağmen 2005'te uygulanmaya başlanan İlköğretim İkinci Kademe Türkçe

Müfredatı'nda yer alan "Programın Uygulanmasında Öğretmenin Rolü" ve "Öğretme ve Öğrenme Süreci"nde öğretmenin bu rollerine çok az değinilmiştir. İki metni şu şekilde karşılaştırılabilir:

Öğretmenin öğretim sürecini planlaması ve düzenlemesiyle ilgili olarak müfredatta öğretmen; öğrencileri yönlendiren, onlara yardımcı olan, yol gösteren, karşılaştıkları sorunlarda rehberlik eden ve yapıcı eleştirilerde bulunan, öğrenme sürecinin her aşamasında öğrencilerin ürünlerini dikkate alan, onları destekleyen, ders içerisinde öğrenciyi merkeze alan etkinliklere yer veren kişi olarak tanımlanmaktadır.

Öğrencilerin dil becerilerini geliştirme yeterlik alanıyla ilgili olarak müfredatta öğretmenin öğrencilerin dil gelişimlerini sağlayan etkinliklere yer vermesi, öğrencilerin yazılı ve sözlü ifadelerinden hareketle rehberlik servisi ile iş birliği yaparak dil gelişimlerinin sürekliliğini sağlaması; okuma, dinleme, konuşma, yazma ve dil bilgisi alanlarının gelişiminde çok önemli bir yere sahip okuma alışkanlığının edinimini ve devamını sağlaması, dil gelişimlerinin sürekliliği için öğrenciyi okul içinde ve okul dışında takip etmesi özelliklerinden bahsedilmiştir.

Öğrencilerin dil gelişimlerini izleme ve değerlendirme yeterlik alanıyla ilgili olarak yeni müfredatta öğretmenle ilgili olarak "Öğrenme sürecinin her aşamasında öğrencilerin ürünlerini dikkate alır ve onları destekler. Öğretmen, öğrencilerin öğrenme etkinlikleri içindeki gelişimlerini izler, değerlendirir, onları kendilerini değerlendirmeye özendirir." (MEB, 2005: 9) ifadelerine yer verilmiştir. Ayrıca "Dersine girdiği öğrenci grubunun gösterdiği gelişim ile ilgili bilgi edinir, öğrencilerin Türkçe dersinde başarılı olabilmesi için onlarla birlikte bir çalışma planı hazırlar, öğrencileri plana uyma konusunda okul içinde ve dışında takip eder, okul içerisinde öğrencilerin iletişimlerinde, Türkçenin doğru, güzel ve etkili kullanılmasını takip eder." (MEB, 2005: 55) denilerek öğretmenin öğrencilerin dil gelişim düzeylerini izlemesi, ölçmesi, değerlendirilmesi ve sonuçlara göre öğretim sürecine yön vermesi üzerinde durulmuştur. Değerlendirme konusunda müfredatta özel alan yeterliğinden farklı olarak öğrenciyi kendisi, akranları, testler ve velisi de değerlendirmektedir.

Yeterlik alanındaki dördüncü madde olan "Okul-aile ve Toplumla İş Birliği Yapma" müfredatta üzerinde genişçe durulan ve sıkça vurgu yapılan bir konudur. Öğrenme, okulda başlayıp okulda biten bir süreç değildir. Öğrenim sürecinin doğumdan itibaren süregelen bir süreç olduğu göz önüne getirilirse öğrenmenin sadece okulla sınırlı kalamayacağı rahatlıkla görülebilir. Okul, öğrenilecek öğeleri belirli bir plan dâhilinde bireylerin bilişsel ve duyuşsal birikimlerine göre düzenleme görevini üstlenmektedir. Eğitimin başarıya ulaşması için, iki yapı birbiriyle iş birliği içinde olmalıdır. Bu bakımdan okul ve aile bir bütünün iki eşit parçasıdır ve birbirini tamamlamak zorundadır. 2005'te uygulanmaya başlanan yeni müfredatta da okul-aile iş birliği konusuna işaret edilmiştir. Özellikle Türkçe öğretmeni ve ailenin ortak yürüteceği uygulamalar istendik davranışların oluşumunda ve geliştirilmesinde çok önemlidir. Müfredatta okul-aile iş birliği konusu şu şekilde açıklanmıştır:

Dilin dört temel becerisi olan dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazmanın geliştirilmesinde, okuldaki öğrenme ve öğretme etkinliklerinin yanında, ailenin bu konuda bilinçli olarak hareket etmesi de önemlidir. Bu nedenle öğretmen, aile ile iş birliği yaparak dilin güzel ve bilinçli kullanılması amacıyla aileyi yönlendirmeli ve birlikte hareket etmek için gerekli önerilerde bulunmalıdır.

Öğretmen; evde izlenen televizyon programlarında seçici olunması konusunda aileyi yönlendirir, önerilerde bulunur.

- Seslerin söylenişi ile ilgili bozukluk olup olmadığı konusunda -öncelikle rehberlik ve araştırma merkezlerinden yararlanarak- öğrencilere artikülasyon testi yapılmasına rehberlik eder ve artikülasyon çeşidi, hatalı seslerin sayısı ve hatalı sesin başta, sonda ya da ortada mı olduğu hakkında bilgi alır.
- Okulda yapılan her türlü etkinliğe ilgi göstermeleri, çocuklarına hediye alırken kitapları da tercih etmeleri konusunda aileleri yönlendirir.
- Öğrencilerin ödevlerine ve çalışmalarına nasıl yardımcı olacakları konusunda ailelere bilgi vererek birlikte hazırlanan çalışma planının uygulanmasını sağlar.
- Çocuğa öz güven kazanma ve kendini ifade etme konusunda fırsat vermeleri için aileleri yönlendirir. Çeşitli sorularla çocuğun konuşmasının sağlanabileceğini; ayrıca soru sormak veya herhangi bir konuda konuşmak istediğinde, onu dinlemek için mutlaka

zaman ayrılması gerektiğini, bütün bunların dil becerilerinin gelişmesine katkıda bulunacağını vurgular.

- Çocukların kitap okumayı alışkanlık hâline getirmeleri için öncelikle aile büyüklerinin kitap okuyarak çocuklarına örnek olmaları, birlikte kitap okuma saatleri düzenlemeleri, kütüphanelere gitmeleri ve evde kitaplık oluşturmalarının önemini belirtir.

Ailelere, beklentilerine yönelik olarak, öğrencilerin dil becerilerinin gelişmesi ile ilgili durum değerlendirme anketi uygular. Elde ettiği veriler doğrultusunda çözüm önerilerinde bulunur. (MEB, 2005: 55)

2005 yılından itibaren uygulanmaya başlanan müfredatta öğrencilerin anlama ve anlatma becerilerinin geliştirilmesi; onlara ana dili bilinci ve sevgisi ile okuma alışkanlığı ve zevkinin kazandırılması; onların ahlâkî ve kültürel değerleri benimsemesi; üst düzey zihinsel becerilere sahip, araştırmacı, eleştirci, sorgulayıcı bireyler olarak yetişmeleri amaçlanmıştır. (Durukan, 2008: 152)

Müfredatta üzerinde yoğun olarak durulan okul-aile iş birliği; Türkçe dersinin kişilerin tüm hayatlarını etkileyen becerileri içermesi, iletişim temelini oluşturan anlama ve anlatma faaliyetlerini kapsamı, okulda kazanılacak davranış, tutum ve becerilerin geliştirilmesi gereğinin vurgulanması ve ailenin eğitimin direkt olarak içinde olduğunun net olarak ifade edilmesi açısından oldukça değerlidir.

Türkçe Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri'ndeki son alan olan "Türkçe Alanında Mesleki Gelişimini Sağlama", genelde bilim ve eğitimin özelde ise Türkçe öğretiminin durağan bir yapıda olmadığını işaret etmektedir. Hızla gelişen ve değişen bilim dünyasında genel eğitim kurallarından özele doğru gerçekleşen yöneliş ve bireyselliği göz önünde bulundurarak düzenlenen eğitim ortamları; öğretmenlerin çağdaş eğitim ve öğretim strateji, yöntem ve tekniklerini yakından takip etmeye mecbur kılmaktadır. En basit örneklemeyle, 2005'ten itibaren uygulanan ilköğretim ikinci kademe Türkçe müfredatında temel olan yapılandırıcı yaklaşım, buluş yoluyla öğretim gibi kavramlar Türkçe öğretmenleri tarafından tüm yönleriyle benimsenmelidir.

İlköğretim ikinci kademe Türkçe müfredatı okuma, yazma, dinleme, konuşma ve dil bilgisi olmak üzere beş öğrenme alanından meydana gelmektedir. Bu öğrenme alanlarından okumayla ilgili beş hedef ve elli iki kazanım, yazma öğrenme alanında altı hedef ve kırk iki kazanım, konuşma öğrenme alanında beş hedef ve kırk iki kazanım, dinleme/izleme öğrenme alanında beş hedef ve kırk iki kazanım, dil bilgisi ile ilgili olarak 6. sınıf düzeyinde iki hedef ve on altı kazanım, 7. sınıf düzeyinde beş hedef ve yirmi kazanım, 8. sınıf düzeyinde üç hedef ve on yedi kazanım bulunmaktadır. Hedef ve kazanımlar sınıflar düzeyinde ayrılmamıştır. Sadece yazma alanında yer alan "Yazım ve Noktalama" konusu öğrenci ve sınıf seviyeleri gözeticilerle derecelendirilmiştir.

Yöntem

Araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Türkçe Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri'ndeki yeterlik alanları, alt yeterlikleri ve performans göstergeleri ile İlköğretim ikinci kademe Türkçe müfredatındaki öğrenme alanları (okuma, konuşma, yazma, dinleme, dil bilgisi), hedefler ve kazanımlar karşılaştırılmıştır. Türkçe özel alan yeterliklerindeki yeterlik alanı ilköğretim ikinci kademedeki öğrenme alanlarıyla, alt yeterlikler hedeflerle, performans göstergeleri kazanımlarla eşleştirilecektir.

Türkçe Öğretmeni özel Alan Yeterlikleri'ndeki yeterlik alanlarının karşısına, içermesi gereken öğrenme alanları getirilecektir. Alt yeterliklerde, bulunması gereken hedefler yazılacaktır. Performans göstergelerinde ise davranışlara karşılık gelen öğrenci kazanımları bulunacaktır. Performans göstergelerinde öğrencilere karşılık gelen kazanımların hem doğrudan hem de dolaylı olarak ilişkili olanlar tablolarda verilecektir.

Türkçe öğretmeni		Öğrenci	
Özel alan yeterlikleri		Öğrenme alanları, hedef ve kazanımlar	
	Sayı		Sayı
Yeterlik alanı	5	Öğrenme alanı	5
Alt yeterlik	25	Hedef	31
Performans göstergesi	165	Kazanım	231

Türkçe Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri'ndeki yeterlik alanları, alt yeterliklerden planlama ve rehberlik boyutuyla ilgili olanların, eş değeri bulunmadığından eşleştirme dışı tutulmuş ve "Rehberlik ve Planlama" olarak kaydedilmiştir.

Bulgular ve Yorumlar

Türkçe dersinin iki temel bileşeninden biri olan Türkçe öğretmeninden Türkçe Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri'nde belirtilen niteliklere sahip olması beklenirken ve öğrencilerden okuma, dinleme, konuşma, yazma ve dil bilgisi alanlarında belirtilen hedef ve kazanımların gerçekleşmesi istenmektedir. Bu yönüyle Türkçe özel alan yeterlikleriyle öğrenci hedef ve kazanımları eş görevli düşünülebilir.

Özel alan yeterlikleri ile öğrenci hedef ve kazanımlarının denklikleri şu şekilde oluşturulabilir:

Türkçe öğretmeni		Öğrenci	
Özel alan yeterlikleri		Öğrenme alanları, hedef ve kazanımlar	
	Sayı		Sayı
Yeterlik alanı	5	Öğrenme alanı	5
Alt yeterlik	25	Hedef	31
Performans göstergesi	165	Kazanım	231

Tablodan anlaşılacağı üzere çalışmada, özel alan yeterliklerindeki yeterlik alanlarıyla öğrenme alan(lar)ı, alt yeterliklerle hedefler, performans göstergeleriyle de kazanımlar eşleştirilecektir. Özel alan yeterliklerinin birinci yeterlik alanı "Türkçe Öğretim Sürecini Planlama ve Düzenleme" ve alt yeterlik alanları; Türkçe derslerinin planlanması, eğitim ortamının oluşturulması, dersin daha verimli olabilmesi, öğrenci katılımının üst düzeyde sağlanması, daha çok duyu organına hitap eden ortamın düzenlenmesi ile ilgilidir. Eğitim-öğretimin planlama boyutunu hedef alan bölümün, öğrenciler için düzenlenmiş öğrenme alanlarında, hedef ve kazanımlarda karşılığı bulunmadığından eşleştirme yapılmayacak ve "Rehberlik ve Planlama" olarak adlandırılacaktır.

Yeterlik Alanı	Öğrenme Alanları
2. Dil becerilerini geliştirme	Konuşma, yazma, okuma, dinleme ve dil bilgisi öğrenme alanları
<i>Alt yeterlikler</i>	<i>Hedefler</i>
	<u>Konuşma:</u> Konuşma kurallarını uygulama Sesini ve beden dilini etkili kullanma Hazırlıklı konuşmalar yapma Kendi konuşmasını değerlendirme
	<u>Yazma:</u> Yazma kurallarını uygulama Planlı yazma Kendi yazdıklarını değerlendirme Kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma Yazım ve noktalama kurallarını uygulama Farklı türlerde metinler yazma
2. 1. Öğrencilerin Türkçeyi doğru ve etkili kullanmalarını sağlayabilme	
	<u>Dinleme:</u> Dinleme/izleme kurallarını uygulama Dinlenen/izlenen anlama ve çözümleme Dinlediklerini/izledikleri değerlendirme Dinlediklerini/izlediklerini değerlendirme Etkili dinleme/izleme alışkanlığı kazanma
2. 2. Öğrencilerin dinleme/izleme becerilerini geliştirebilme	

2. 3. Öğrencilerin konuşma becerilerini geliştirebilme	<p><u>Konuşma:</u> Konuşma kurallarını uygulama Sesini ve beden dilini etkili kullanma Hazırlıklı konuşmalar yapma Kendi konuşmasını değerlendirme Kendini sözlü olarak ifade etme alışkanlığı kazanma</p>
2. 4. Öğrencilerin okuma becerilerini geliştirebilme	<p><u>Okuma:</u> Okuma kurallarını uygulama Okuduğu metni anlama ve çözümleme Okuduğu metni değerlendirme Söz varlığını zenginleştirme Okuma alışkanlığı kazanma</p>
2. 5. Öğrencilerin yazma becerilerini geliştirebilme	<p><u>Yazma:</u> Yazma kurallarını uygulama Planlı yazma Farklı türlerde metinler yazma Kendi yazdıklarını değerlendirme Kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma Yazım ve noktalama kurallarını uygulama</p>
2. 6. Anlama ve anlatım güçlüğü çeken öğrencilere yönelik uygulamalar yapabileme	Rehberlik ve planlama
2. 7. Türkçe öğretiminde özel gereksinimli özel eğitime gereksinim duyan öğrencileri dikkate alan uygulamalar yapabileme	Rehberlik ve planlama
2. 8. Türkçenin doğru ve etkili kullanımı ve iletişim açısından model olabileme	Okuma, konuşma, dinleme, yazma ve dil bilgisi öğrenme alanlarına ait tüm hedefler*
2.9. Atatürk'ün Türk dili ve ulusal değerlerle ilgili düşünce ve görüşlerini öğretim sürecindeki uygulamalara yansıtabilme	Rehberlik ve planlama
Yeterlik Alanı	Öğrenme Alanları
3. Dil gelişimini izleme ve değerlendirme <i>Alt yeterlikler</i>	Konuşma, yazma, okuma, dinleme ve dil bilgisi öğrenme alanları <i>Hedefler</i>
3. 1. Türkçe öğretimine ilişkin yapacağı ölçme ve değerlendirme uygulamalarının amaçlarını belirleyebilme	Rehberlik ve planlama
3. 2. Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirme yöntem ve tekniklerini kullanabilme	<p><u>Dinleme:</u> Dinlediklerini/izledikleri değerlendirme <u>Konuşma:</u></p>

* Daha detaylı bilgi için bkz. İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı

	Kendi konuşmasını değerlendirme <u>Okuma:</u> Okuduğu metni değerlendirme <u>Yazma:</u> Kendi yazdıklarını değerlendirme
3. 3. Öğrencilerin dil gelişimlerini belirlemeye yönelik yapılan ölçme ve değerlendirme sonuçlarını yorumlama ve geri bildirim sağlayabilme	<u>Dinleme:</u> Dinlediklerini/izledikleri değerlendirme <u>Konuşma:</u> Kendi konuşmasını değerlendirme <u>Okuma:</u> Okuduğu metni değerlendirme <u>Yazma:</u> Kendi yazdıklarını değerlendirme
3. 4. Öğrencilerin dil gelişimlerini belirlemeye yönelik yapılan ölçme ve değerlendirme sonuçlarını uygulamalara yansıtabilme	Rehberlik ve planlama

Dördüncü yeterlik alanı “Okul, Aile ve Toplumla İş Birliği Yapma” ve alt yeterliklerin öğrenme alanları, hedef ve kazanımlar düzeyinde karşılığı olmadığından inceleme dışı tutulmuş, “Rehberlik ve Planlama” olarak adlandırılmıştır.

Yeterlik Alanı	Öğrenme Alanları
5. Türkçe alanında mesleki gelişimlerini sağlayabilme <i>Alt yeterlikler</i>	Konuşma, yazma, okuma, dinleme ve dil bilgisi öğrenme alanları <i>Hedefler</i>
5. 1. Mesleki yeterliklerini belirleyebilme	Rehberlik ve planlama
5. 2. Türkçe öğretimine ilişkin kişisel ve mesleki gelişimini sağlayabilme	<u>Dinleme:</u> Söz varlığını zenginleştirme Etkili dinleme/izleme alışkanlığı kazanma <u>Konuşma:</u> Kendini sözlü olarak ifade etme alışkanlığı kazanma Sesini ve beden dilini etkili kullanma Hazırlıklı konuşmalar yapma <u>Okuma:</u> Söz varlığını zenginleştirme Okuma alışkanlığı kazanma <u>Yazma:</u> Planlı yazma Farklı türlerde metinler yazma Kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma
5. 3. Mesleki gelişimine yönelik uygulamalarda bilimsel araştırma yöntem ve tekniklerinden yararlanabilme	<u>Dinleme:</u> Dinleme/izleme kurallarını uygulama <u>Konuşma:</u> Hazırlıklı konuşmalar yapma <u>Okuma:</u> Okuma kurallarını uygulama <u>Yazma:</u> Planlı yazma

“Dil becerilerini geliştirme” yeterlik alanı, tüm öğrenme alanlarını kapsamaya gerektiği halde dil bilgisi alanıyla ilgili hiçbir yeterliğe yer verilmemiştir. Ayrıca konuşma ve yazma alanları diğer alanlarla mukayese edildiğinde daha fazla ön planda tutulmuştur. Bunun nedeni yazılı ve sözlü ifadenin daha çok önemsenmesi olarak düşünülebilir.

“Dil gelişimini izleme ve değerlendirme” yeterlik alanı tüm öğrenme alanlarına yönelik alt yeterlikleri içermesi gerektiği halde “Dil becerilerini geliştirme” yeterlik alanı gibi dil bilgisiyle ilgili hiçbir çalışmaya yer vermemiştir. Dil bilgisi öğrenme alanı dışındaki okuma, yazma, dinleme ve konuşma

öğrenme alanlarındaki hedefler ise dengeli dağılmıştır. Müfredatın getirmiş olduğu yeniliklerden, öğrencinin kendi çalışmalarını değerlendirmesi bu başlıkla doğrudan örtüşmektedir.

Öğrencilerin kişisel gelişimlerini sağlama ve bilimsel yöntem ve tekniklerin kullanımını öngören “Türkçe alanında mesleki gelişimlerini sağlayabilme” yeterlik alanı bireyleri araştırmaya yönelten; dinleme, okuma, yazma, konuşma alanlarında duygu ve düşüncelerini ifade ederken bilimsel yöntem ve teknikleri kullanmaya sevk eden, güzel ve etkili konuşmayı, duygu, düşünce ve isteklerini yazılı olarak farklı türlerde ifade etmeyi, kitap okuma alışkanlığının edinilmesini, etkili dinleme yöntem ve tekniklerini kullanarak dinleme alışkanlığını edinmiş bireyleri hedef almaktadır. Bu yeterlik alanı da diğerleri gibi dil bilgisi öğrenme alanıyla ilgili olarak hiçbir hedefe yer vermemiştir.

Müfredat içerisinde %15’lik yer tutan ve diğer öğrenme alanlarının bütünleyicisi olan dil bilgisine, Türkçe Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri’nde yer verilmemiştir. Bu sonuç, önemli bir eksiklik olarak değerlendirilebilir. Çünkü dil bilgisi, sadece Türkçenin kurallarının belirtildiği ve şekle dayalı bir kısım değildir. Dil bilgisi, okuma, yazma, dinleme, konuşma öğrenme alanlarını geliştiren, anlamayı güçlendiren, düşüncelerin tutarlı, sistemli ve düzenli şekilde ifade edilmesini sağlayan bir alandır. Bu yönüyle ihmal edilmemesi gerekmektedir. Özel alan yeterlikleri genel olarak değerlendirildiğinde anlatıma yönelik olan konuşma ve yazma alanlarının ön plana çıktığı görülmektedir. Öğretmenlik mesleğinin daha çok aktarıma dayalı olduğu göz önünde tutulursa bu sonuç normal karşılanabilir.

İkinci yeterlik alanının sekizinci alt yeterliliği “Türkçenin doğru ve etkili kullanımı ve iletişim açısından model olabilme”, öğrencilere yönelik belirlenen tüm hedef ve kazanımların öğretilmesinde bulunması ve bu niteliklerin başarılı bir şekilde sergilenmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Çünkü öğretmenlik yalnızca öğretim sürecinden ibaret değildir. Amaç eğitimidir. Eğitim, genel anlamda bireyde davranış değiştirme sürecidir. (Demirel, 2009: 6) Öğrenciden bir yandan istendik davranışların gerçekleşmesi beklenirken bir yandan da Türkçeyi etkili, doğru ve güzel kullanabilmesini sağlayacak bilgi birikimini oluşturması amaçlanmaktadır. Öğrencileri bu gayelere götürecek öğretmenlerin de hedef özelliklere sahip olması bir gerekliliktir. Hem eğitim-öğretim sürecine yön verebilecek donanımlara sahip olabilmesi hem de alt yeterlikte belirtildiği üzere öğrenciler üzerinde doğrudan etkili kişi olması hasebiyle öğretmenler bilgi, beceri, tutum ve davranış yönünden beklenen düzeyde olmalıdır. Fakat belirtilen alt yeterlikte öğretmenlerin dil bilgisi öğrenme alanıyla ilgili herhangi bir özelliğinden bahsedilmemiştir.

Özel alan yeterliklerindeki performans göstergeleri, alt yeterliklerde belirtilen niteliklere uygun davranış biçimlerini simgelemektedir. Performans göstergeleri A1, A2 ve A3 düzeyi olmak üzere derecelendirilmiştir. A1 düzeyi Bloom’un taksonomisine göre bilgi ve kavrama, A2 düzeyi uygulama ve analiz, A3 düzeyi de sentez ve değerlendirme olarak düşünülebilir. Çünkü A1 düzeyi, öğretmenin öğretim yaklaşımları ve uygulamaları konusunda farkındalığını, öğretim sürecine ilişkin uygulamalarının sınırlılığını ve gelişim ihtiyacı bulunduğunu ifade eden performans göstergelerini içermektedir. (Şahinel; Yalçınkaya vd., 2008: 4) A2 düzeyi, mesleki deneyimlerle programın gereğini yerine getirdiği, uygulamalarını çeşitlendirdiği, öğrenci ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate aldığı performans göstergelerini içermektedir. (Şahinel; Yalçınkaya vd., 2008: 5) A3 düzeyi ise özgün bir ürün ortaya koymayı, eğitim-öğretim sürecindeki değerlendirmeleri ve sonuçlardan hareketle sürece yön verme becerilerini kapsamaktadır. A1, A2 ve A3 düzeyleri süreçte öğretmenin sergilemesi gereken, beklenen niteliklerdir. Öğrencilerden ise öğretim sürecinde beklenen davranışlar kazanımlardır. Bu yönüyle performans göstergeleri ile kazanımlar paralellik göstermekte ve eş görevleri üstlenmektedir.

Aşağıdaki tabloda performans göstergeleriyle öğrenci kazanımları eşleştirilecektir. Yeterlik alanı ve alt yeterliklerde olduğu gibi, karşılığı bulunmayan bölümler “Rehberlik ve Planlama” başlığı ile adlandırılacaktır.

İlk yeterlik alanı “Öğretim Sürecini Planlama ve Düzenleme”, alt yeterlikleri ve onlara ait performans göstergeleri “Rehberlik ve Planlama” kapsamında değerlendirilmiştir.

YETERLİK ALANI	ÖĞRENME ALANLARI
2. Dil becerilerini geliştirme	Konuşma, yazma, okuma, dinleme ve dil bilgisi öğrenme alanları
<i>Alt yeterlikler</i>	<i>Hedefler</i>

2. 1. Öğrencilerin Türkçeyi doğru ve etkili kullanmalarını sağlayabilme		Konuşma, yazma öğrenme alanları
<i>Performans göstergeleri</i>		<i>Kazanım</i>
A1	Öğrencilerin Türkçeyi doğru ve etkili kullanmanın iletişimdeki önemini kavramalarını sağlar.	Rehberlik ve planlama
	Öğrencileri duygu, düşünce, izlenim ve hayallerini ifade ederken Türkçeye ilgili kuralları yerinde ve doğru kullanmaya yönlendirir.	<ul style="list-style-type: none"> • Konuşma: • Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır. • Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar. • Standart Türkçe ile konuşur. • Yazma: • Standart Türkçe ile yazar. • Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar. • Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır. • Yazım ve noktalama kurallarına uyar.
A2	Öğretim sürecinde yararlanacağı tüm örnekleri Türkçenin doğru ve etkili kullanımını dikkate alarak seçer.	<ul style="list-style-type: none"> • Dinleme ve okuma öğrenme alanlarındaki “Söz varlığını zenginleştirme” hedefleri bünyesindeki tüm kazanımlar • Konuşma: • Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır. • Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar. • Standart Türkçe ile konuşur. • Okuma: • Şiir ezberler, şiir dinletileri düzenler, ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur. • Beğendiği kısa yazıları ezberler. • Yazma: • Standart Türkçe ile yazar. • Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar. • Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır. • Yazım ve noktalama kurallarına uyar. • Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini yazarak ifade eder. • Yeni öğrendiği kelime, kavram, atasözü ve deyimleri kullanır.

	<p>Sınıf içi iletişimlerinde öğrencilerin öz güvenlerini geliştirmeye çalışır, onları demokratik ve hoşgörülü olmaya özendirir.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dinleme • “Dinleme kurallarını uygulama” hedefleri içerisindeki tüm kazanımlar* • Yaşına ve seviyesine uygun sanat ve bilim etkinliklerine dinleyici/izleyici olarak katılır. • Şiir, hikâye, masal dinletilerine katılır. • Konuşma: • Bulunduğu ortama uygun bir konuşma tutumu geliştirir. • Karşısındakinin algılamakta zorluk çekmeyeceği bir hızda ve akıcı biçimde konuşur. • Konuşmasında nezaket kurallarını uyar. • Konuşmayı uygun ifadelerle bitirir. • Konuşma sırasında uygun hitap ifadeleri kullanır. • Konuşmaya uygun ifadelerle başlar. • Dinleyicilerle göz teması kurar. • Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini sözlü olarak ifade eder. • Sorunlarına konuşarak çözüm arar. • Okuma: • Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır. • Şiir ezberler, şiir dinletileri düzenler, ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur. • Ailesi ile okuma saatleri düzenler. • Yazma: • Okul dergisi ve gazetesi için yazılar hazırlar. • Yazma yarışmalarına katılır. • Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini yazarak ifade eder. • Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır.
A3	<p>Öğrencilerin dili farklı durumlar ve amaçlar için uygun biçimde kullanmalarını sağlar.</p>	<p>Dinleme:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Şiir, türkü, şarkı türlerinde metinler ezberler. • Şiir, hikâye, masal dinletilerine katılır. • Çok yönlü iletişim araçlarındaki yayınlardan ilgi, istek ve ihtiyaçlarına uygun olanlarını takip eder. • Yaşına ve seviyesine uygun sanat ve bilim etkinliklerine dinleyici/izleyici olarak katılır. • Konuşma: • Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini sözlü olarak ifade eder. • Anlamadıklarını ve merak ettiklerini sorar. • Sorunlarına konuşarak çözüm arar. • Okuma: • Farklı türlerde metinler okur. • Süreli yayınları takip eder. • Kitaphk, kütüphane, kitap fuarı ve kitap evlerinden faydalanır. • Ailesi ile okuma saatleri düzenler. • Şiir ezberler, şiir dinletileri düzenler, ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur. • Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır. • Yazma: • “Farklı türlerde metinler yazma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini yazarak ifade eder. • İlgi alanına göre yazar. • Okul dergisi ve gazetesi için yazılar hazırlar. • Yazdıklarından arşiv oluşturur. • Yazma yarışmalarına katılır. • Şiir defteri tutar • Günlük tutar. • Beğendiği sözleri, metinleri ve şiirleri derler.

* Daha detaylı bilgi için bkz. İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı

	Meslektaşlarıyla iş birliği yaparak tüm öğrencilerin dili doğru ve etkili kullanmalarına yönelik okul içi ve okul dışı etkinlikler düzenler.	<ul style="list-style-type: none"> • Dinleme: • “Etkili dinleme/izleme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Okuma: • Süreli yayımları takip eder. • Okuma planı yapar. • Kitaplık, kütüphane, kitap fuarı ve kitap evlerinden faydalanır. • Ailesi ile okuma saatleri düzenler. • Şiir ezberler, şiir dinletileri düzenler, ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur. • Okuduğu kitaplardan kitaplık oluşturur. • Yazma: • “Farklı türlerde metinler yazma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini yazarak ifade eder. • İlgi alanına göre yazar. • Yazma yarışmalarına katılır. • Günlük tutar. • Beğendiği sözleri, metinleri ve şiirleri derler. • Okul dergisi ve gazetesi için yazılar hazırlar. • Yazdıklarından arşiv oluşturur. • Şiir defteri tutar.
	Öğrencilere yazınsal, işitsel ve görsel ürünleri Türkçenin doğru ve etkili kullanımı açısından değerlendirme becerisi kazandırır.	Dinleme: <ul style="list-style-type: none"> • “Dinlediklerini/izlediklerini değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Konuşma: • Kendi konuşmasını değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Okuma: • “Okuduğu metni değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Yazma: • Kendi yazdıklarını değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
2. 2. Öğrencilerin dinleme/izleme becerilerini geliştirebilme		Dinleme öğrenme alanı ve hedefleri
A1	Öğrencilerin etkili dinlemenin/izlemenin önemini kavramalarını sağlar.	Rehberlik ve planlama
A2	Öğrencilerin etkili dinlemelerini/izlemelerini sağlayacak çeşitli etkinlikler ve ortamlar düzenler.	<ul style="list-style-type: none"> • Dinleme: • “Etkili dinleme/izleme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
	Öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olarak farklı dinleme/izleme yöntem ve tekniklerini kullanır.	<ul style="list-style-type: none"> • Dinleme: • Dinleme/izleme yöntem ve tekniklerini kullanır.
A3	Öğrencilerin çeşitli durumlarda kendi dinleme/izleme becerilerini değerlendirmesini alışkanlık haline getirmelerini sağlar.	<ul style="list-style-type: none"> • Dinleme: • Dinlediklerini/izlediklerini değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
	Öğrencilerin dinleme/izleme stratejileri geliştirmelerine ve kullanmalarına yardım eder.	<ul style="list-style-type: none"> • Dinleme: • Dinleme/izleme yöntem ve tekniklerini kullanır.
2. 3. Öğrencilerin konuşma becerilerini geliştirebilme		Konuşma öğrenme alanı ve hedefleri

A1	Öğrencilerin kendilerini sözlü olarak ifade etmelerine fırsatlar verir.	<ul style="list-style-type: none"> • Konuşma: • “Kendini sözlü olarak ifade etme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
	Öğrencilerin öğretim sürecindeki iletişimlerini beden diliyle desteklemelerini sağlar.	<ul style="list-style-type: none"> • Dinleme: • Dinlediği/izlediği kişiyi sesini ve beden dilini etkili kullanma yönünden değerlendirir. • Konuşma: • “Sesini ve beden dilini etkili kullanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Konuşmasını, sesini ve beden dilini kullanma yönünden değerlendirir. • Okuma: • Sesini ve beden dilini etkili kullanır.
	Öğrencilerin konuşmalarında söyleyişe, vurguya ve tonlamaya dikkat etmelerini sağlar.	<ul style="list-style-type: none"> • Dinleme: • “Etkili dinleme/izleme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Konuşma: • “Konuşma kurallarını uygulama” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • “Sesini ve beden dilini etkili kullanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Konuşmasını belirlenen sürede ve teşekkür cümleleriyle sona erdirir. • Konuşmasını, sesini ve beden dilini kullanma yönünden değerlendirir. • Konuşmasını dil ve anlatım yönünden değerlendirir. • Konuşmasını sunum tekniği yönünden değerlendirir. • Okuma: • Sesini ve beden dilini etkili kullanır. • Sözüün ezgisine dikkat ederek okur. • Kelimeleri doğru telaffuz eder. • Akıcı biçimde okur. • Metni dil ve anlatım yönünden değerlendirir.
	Öğrencileri konuşmalarında yabancı dil kökenli sözcüklerin yerine Türkçe karşılığını kullanmaya özendirir.	<ul style="list-style-type: none"> • Konuşma: • Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır. • Yazma: • Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır.
A2	Öğrencilerin kendilerini, ilgi alanlarına göre farklı anlatım biçimlerini kullanarak ifade etmelerine olanak sağlar.	<ul style="list-style-type: none"> • Dinleme: • Tekerleme, sayısmaca, bilmece ve yanıltmacaları ezberler/kullanır. • Şiir, türkü, şarkı türlerinde metinler ezberler. • Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen kelime, deyim ve atasözlerini cümle içinde kullanır. • “Etkili dinleme/izleme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Konuşma: • Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. • Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini sözlü olarak ifade eder. • Yeni öğrendiği kelime, kavram, atasözü ve deyimleri kullanır. • Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat eder. • Konunun özelliğine uygun düşünceyi geliştirme yollarını kullanır. • Atasözü, deyim ve söz sanatlarını uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştirir. • Konuşmasını sunarken görsel, işitsel materyalleri ve farklı iletişim araçlarını kullanır. • Konuşmasını, sesini ve beden dilini kullanma yönünden değerlendirir. • Okuma: • Sesini ve beden dilini etkili kullanır. • Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır.

		<ul style="list-style-type: none"> • Farklı türlerde metinler okur. • Süreli yayınları takip eder. • Okuduğu kitaplardan kitaplık oluşturur • Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır. • Şiir ezberler, şiir dinletileri düzenler, ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur. • Beğendiği kısa yazıları ezberler. • <u>Yazma:</u> • Konunun özelliğine uygun düşünceyi geliştirme yollarını kullanır. • Atasözü, deyim ve söz sanatlarını uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştirir. • Yazdığı metni görsel materyallerle destekler. • Yazıyı etkileyici ifadelerle sonuca bağlar. • Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. • “Farklı türlerde metinler yazma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini yazarak ifade eder. • İlgi alanına göre yazar. • Şiir defteri tutar. • Günlük tutar. • Beğendiği sözleri, metinleri ve şiirleri derler. • Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır. • Yazdıklarından arşiv oluşturur. • Okul dergisi ve gazetesi için yazılar hazırlar.
	Öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olarak farklı konuşma ve yöntemlerini kullanır.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Konuşma:</u> • Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır.
	Öğrencilerin öğretim süreci ve günlük iletişimlerinde beden dilini kullanmalarını geliştirmeye yönelik çeşitli etkinlikler düzenler.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dinleme:</u> • Dinlediği/izlediği kişiyi sesini ve beden dilini etkili kullanma yönünden değerlendirir. • Yaşına ve seviyesine uygun sanat ve bilim etkinliklerine dinleyici/izleyici olarak katılır. • <u>Konuşma:</u> • “Sesini ve beden dilini etkili kullanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Konuşmasını, sesini ve beden dilini kullanma yönünden değerlendirir. • <u>Okuma:</u> • Sesini ve beden dilini etkili kullanır. •
A3	Öğrencilerin okul içi ve okul dışı çeşitli ortamlarda farklı konuşma etkinlikleri düzenleyerek sunmalarını sağlar.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dinleme:</u> • “Etkili dinleme/izleme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Konuşma:</u> • “Kendini sözlü olarak ifade etme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Okuma:</u> • Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır. • Şiir ezberler, şiir dinletileri düzenler, ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur. • Beğendiği kısa yazıları ezberler.
	Öğrencilerin çeşitli durumlarda kendi konuşma becerilerini değerlendirmeyi alışkanlık haline getirmelerine rehberlik eder.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Konuşma:</u> • Kendi konuşmasını değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
2. 4. Öğrencilerin okuma becerilerini geliştirebilme		Okuma öğrenme alanı ve hedefleri

A1	Öğrencilerin okumaya yönelik ilgi alanlarını belirler.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dinleme:</u> • Etkili dinleme/izleme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Okuma:</u> • “Okuma alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
	Okuma etkinliklerinde mevcut kaynak ve materyallerden yararlanır.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dinleme:</u> • Tekerleme, sayısmaca, bilmece ve yanıltmacaları ezberler/kullanır. • Şiir, türkü, şarkı türlerinde metinler ezberler. • Çok yönlü iletişim araçlarındaki yayınlardan ilgi, istek ve ihtiyaçlarına uygun olanlarını takip eder. • Kaset, CD, film vb. kaynaklardan kişisel arşiv oluşturur. • <u>Okuma:</u> • “Okuma alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Okuduğu metinde geçen kelime, deyim ve atasözlerini cümle içinde kullanır. • Okuduklarından hareketle öğrendiği kelimelerden sözlük oluşturur. • <u>Yazma:</u> • “Kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
	Kitap okumayı sevdirmeye ve okuma alışkanlığı kazandırmaya yönelik etkinlikler düzenler.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dinleme:</u> • Tekerleme, sayısmaca, bilmece ve yanıltmacaları ezberler/kullanır. • Şiir, türkü, şarkı türlerinde metinler ezberler. • “Etkili dinleme/izleme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Okuma:</u> • Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır. • “Okuma alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Yazma:</u> • Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. • “Farklı türlerde metinler yazma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • “Kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
	Öğrencilerin okumalarında söyleyişe, vurguya, tonlamaya ve noktalama işaretlerine dikkat etmelerini sağlar.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dinleme:</u> • “Etkili dinleme/izleme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Okuma:</u> • “Okuma kurallarını uygulama” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • “Okuma alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • “Kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma”* hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
A2	Öğrencileri okuma gelişim düzeylerine uygun olarak farklı okuma yöntem ve tekniklerini kullanır.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Okuma:</u> • Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır.
	Okuma becerilerini geliştirmek için kullanacağı kaynakları, öğrencilerin ilgi alanlarına göre çeşitlendirir.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dinleme:</u> • Tekerleme, sayısmaca, bilmece ve yanıltmacaları ezberler/kullanır. • Şiir, türkü, şarkı türlerinde metinler ezberler. • “Etkili dinleme/izleme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Okuma:</u> • “Okuma alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Yazma:</u> • “Farklı türlerde metinler yazma” hedefi içerisindeki tüm

* Daha detaylı bilgi için bkz. İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı

		<p>kazanımlar</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
	<p>Öğrencilerin kitap okuma alışkanlığını içselleştirmelerine yönelik çeşitli ve sistematik etkinlikler düzenler.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dinleme:</u> • Tekerleme, sayısmaca, bilmece ve yanıltmacaları ezberler/kullanır. • Şiir, türkü, şarkı türlerinde metinler ezberler. • “Etkili dinleme/izleme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Okuma:</u> • “Okuma alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Yazma:</u> • “Kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
	<p>Öğrencilerin okuduklarını anlama, yorumlama, değerlendirme ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirmeye yönelik eşli ve grup etkinlikleri düzenler.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Okuma:</u> • “Okuma kurallarını uygulama” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Okuduğu metni anlama ve çözümleme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • “Okuduğu metni değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Okuduğu metinde geçen kelime, deyim ve atasözlerini cümle içinde kullanır. • “Okuma alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
A3	<p>Öğrencilerin okuma becerilerini geliştirmek için meslektaşlarıyla iş birliği yapar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Konuşma:</u> • Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini sözlü olarak ifade eder. • Anlamadıklarını ve merak ettiklerini sorar. • <u>Okuma:</u> • Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır. • Kitaplık, kütüphane, kitap fuarı ve kitap evlerinden faydalanır. • Şiir ezberler, şiir dinletileri düzenler, ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur. • Ailesi ile okuma saatleri düzenler. • <u>Yazma:</u> • Beğendiği sözleri, metinleri ve şiirleri derler. • Okul dergisi ve gazetesi için yazılar hazırlar. • Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır. • Yazma yarışmalarına katılır.
	<p>Öğrencilerin okuduklarını anlama, yorumlama, değerlendirme ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirmeye yönelik bütün öğrencilerin katılımının sağlandığı etkinlikler düzenler.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Okuma:</u> • “Okuma kurallarını uygulama” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Okuduğu metni anlama ve çözümleme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • “Okuduğu metni değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Okuduğu metinde geçen kelime, deyim ve atasözlerini cümle içinde kullanır. • “Okuma alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
	<p>Öğrencilerin okuma stratejilerini geliştirmelerine ve kullanmalarına rehberlik eder.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Okuma:</u> • “Okuma kurallarını uygulama” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • “Okuduğu metni değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • “Okuma alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar

	Ailelerle ve meslektaşlarıyla iş birliği yaparak kitap okuma alışkanlığının yaygınlaştırılmasına yönelik okul içi ve okul dışı etkinlikler düzenler.	<ul style="list-style-type: none"> • Dinleme: • Tekerleme, sayısmaca, bilmece ve yanıtmacaları ezberler/kullanır. • Şiir, türkü, şarkı türlerinde metinler ezberler. • “Etkili dinleme/izleme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Okuma: • “Okuduğu metni değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • “Okuma alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Yazma: • “Kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar •
2. 5. Öğrencilerin yazma becerilerini geliştirebilme		Yazma öğrenme alanı ve hedefleri
A1	Öğrencilerin kendilerini yazılı olarak ifade etmelerine olanak sağlar.	<ul style="list-style-type: none"> • Yazma: • “Kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
	Öğrencilerin yazma çalışmalarında sözcük bilgisi, ses bilgisi, dil bilgisi ve yazım kurallarını uygulamalarına yardımcı olur.	<ul style="list-style-type: none"> • Yazma: • Elektronik ortamdaki yazışmalarda biçim ile ilgili kurallara uyar. • Standart Türkçe ile yazar. • Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar. • Yazım ve noktalama kurallarına uyar. • Yazdıklarını yazım ve noktalama kurallarına uygunluk yönünden değerlendirir. • Yazım kurallarını kavrayarak uygular. • Noktalama işaretlerini işlevlerine uygun olarak kullanır.
	Öğrencileri, yazılarında yabancı kökenli sözcüklerin yerine Türkçe karşılığını kullanmaya özendirir.	<ul style="list-style-type: none"> • Konuşma: • Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır. • Yazma: • Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır.
A2	Öğrencilerin farklı türlerde yazılar yazmalarına rehberlik eder.	<ul style="list-style-type: none"> • Okuma: • Farklı türlerde metinler okur. • Şiir ezberler, şiir dinletileri düzenler, ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur. • Beğendiği kısa yazıları ezberler. • Yazma: • “Farklı türlerde metinler yazma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • İlgi alanına göre yazar. • Şiir defteri tutar. • Günlük tutar. • Beğendiği sözleri, metinleri ve şiirleri derler. • Okul dergisi ve gazetesi için yazılar hazırlar • Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır. • Yazdıklarından arşiv oluşturur
	Öğrencilerin ilgi alanlarına ve gelişim düzeylerine göre farklı yöntem ve tekniklerde yazmalarına fırsatlar sağlar.	<ul style="list-style-type: none"> • Yazma: • Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır.
A3	Öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmeye yönelik meslektaşlarıyla iş birliği yapar.	<ul style="list-style-type: none"> • Konuşma: • Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini sözlü olarak ifade eder. • Anlamadıklarını ve merak ettiklerini sorar. • Okuma: • Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır. • Kitaplık, kütüphane, kitap fuarı ve kitap evlerinden faydalanır.

		<ul style="list-style-type: none"> • Şiir ezberler, şiir dinletileri düzenler, ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur. • Ailesi ile okuma saatleri düzenler. • <u>Yazma:</u> • Beğendiği sözleri, metinleri ve şiirleri derler. • Okul dergisi ve gazetesi için yazılar hazırlar. • Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır. • Yazma yarışmalarına katılır.
	Öğrencilerin farklı türlerde yazdıkları ürünleri, okul içi ve okul dışı ortamlarda sunmaları, yayınlamaları konusunda onlara rehberlik eder.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Konuşma:</u> • Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini sözlü olarak ifade eder. • Anlamadıklarını ve merak ettiklerini sorar. • <u>Okuma:</u> • Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır. • Kitaplık, kütüphane, kitap fuarı ve kitap evlerinden faydalanır. • Şiir ezberler, şiir dinletileri düzenler, ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur. • Ailesi ile okuma saatleri düzenler. • <u>Yazma:</u> • Okul dergisi ve gazetesi için yazılar hazırlar. • Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır. • Yazma yarışmalarına katılır.
	2. 6. Anlama ve anlatım güclüğü çeken öğrencilere yönelik uygulamalar yapabilmek	Rehberlik ve planlama
	2. 7. Türkçe öğretiminde özel gereksinimli ve özel eğitime gereksinim duyan öğrencileri dikkate alan uygulamalar yapabilmek	Rehberlik ve planlama
	2. 8. Türkçenin doğru ve etkili kullanımı ve iletişim açısından model olabilme	Dinleme, okuma, konuşma, yazma ve dil bilgisi öğrenme alanları ve hedefleri
A1	Konuşma ve yazma dilinde yabancı kökenli sözcüklerin yerine Türkçe karşılığını kullanmaya özen gösterir.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Konuşma:</u> • Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır. • <u>Yazma:</u> • Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır. •
	Konuşmalarında söyleyişe, vurgu ve tonlamaya özen gösterir.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dinleme:</u> • “Etkili dinleme/izleme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Konuşma:</u> • Konuşma öğrenme alanındaki “Konuşma kurallarını uygulama” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Konuşma öğrenme alanındaki “Sesini ve beden dilini etkili kullanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Konuşmasını belirlenen sürede ve teşekkür cümleleriyle sona erdirir. • Konuşmasını, sesini ve beden dilini kullanma yönünden değerlendirir. • Konuşmasını dil ve anlatım yönünden değerlendirir. • Konuşmasını sunum tekniği yönünden değerlendirir. • <u>Okuma:</u> • Sesini ve beden dilini etkili kullanır. • Sözüün ezgisine dikkat ederek okur. • Kelimeleri doğru telaffuz eder. • Akıcı biçimde okur.

		<ul style="list-style-type: none"> • Metni dil ve anlatım yönünden değerlendirir.
	Yazılı materyalleri hazırlarken yazım kurallarını dikkate alır.	<ul style="list-style-type: none"> • Konuşma: • Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar. • Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır. • Yazma: • “Yazma kurallarını uygulama” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Yazdıklarını yazım ve noktalama kurallarına uygunluk yönünden değerlendirir. • “Yazım ve noktalama kurallarını uygulama” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
A2	Öğretim sürecindeki sunumlarında ve öğrencilerle olan iletişimlerinde beden dilini kullanır.	<ul style="list-style-type: none"> • Dinleme: • Dinlediği/izlediği kişiyi sesini ve beden dilini etkili kullanma yönünden değerlendirir. • Yaşına ve seviyesine uygun sanat ve bilim etkinliklerine dinleyici/izleyici olarak katılır. • Konuşma: • “Sesini ve beden dilini etkili kullanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Konuşmasını, sesini ve beden dilini kullanma yönünden değerlendirir. • Okuma: • Sesini ve beden dilini etkili kullanır.
	Öğretim sürecindeki iletişimlerinde öz güveni tamdır, demokratik ve hoşgörülü olmaya özen gösterir.	<ul style="list-style-type: none"> • Dinleme • “Dinleme kurallarını uygulama” hedefleri içerisindeki tüm kazanımlar • Yaşına ve seviyesine uygun sanat ve bilim etkinliklerine dinleyici/izleyici olarak katılır. • Şiir, hikâye, masal dinletilerine katılır. • Konuşma: • Bulunduğu ortama uygun bir konuşma tutumu geliştirir. • Karşısındakinin algılamakta zorluk çekmeyeceği bir hızda ve akıcı biçimde konuşur. • Konuşmasında nezaket kurallarını uyar. • Konuşmayı uygun ifadelerle bitirir. • Konuşma sırasında uygun hitap ifadeleri kullanır. • Konuşmaya uygun ifadelerle başlar. • Dinleyicilerle göz teması kurar. • Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini sözlü olarak ifade eder. • Sorunlarına konuşarak çözüm arar. • Okuma: • Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır. • Şiir ezberler, şiir dinletileri düzenler, ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur. • Ailesi ile okuma saatleri düzenler. • Yazma: • Okul dergisi ve gazetesi için yazılar hazırlar. • Yazma yarışmalarına katılır. • Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini yazarak ifade eder. • Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır.
	Türkçeyi doğru ve etkili kullanmaya ilişkin öğrencilerinin görüş ve önerilerine açıktır.	<ul style="list-style-type: none"> • Dinleme: • Dinlenenle ilgili soru sormak, görüş bildirmek için uygun zamanda söz alır. • Konuşma: • Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır. • Ailesi ile okuma saatleri düzenler. • Şiir ezberler, şiir dinletileri düzenler, ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur. • Yazma:

		<ul style="list-style-type: none"> • Beğendiği sözleri, metinleri ve şiirleri derler. • Okul dergisi ve gazetesi için yazılar hazırlar. • Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır. • Yazma yarışmalarına katılır.
	Türkçeyi doğru ve etkili kullanan kişileri model olarak sınıf ortamına davet eder.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dinleme:</u> • “Etkili dinleme/izleme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Okuma:</u> • Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır. • Şiir ezberler, şiir dinletileri düzenler, ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur. • Ailesi ile okuma saatleri düzenler.
A3	Öğretim süreci ve günlük iletişimlerinde her zaman öz güveni tamdır, demokratik ve hoşgörülü olmaya özen gösterir.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dinleme</u> • “Dinleme kurallarını uygulama” hedefleri içerisindeki tüm kazanımlar • Yaşına ve seviyesine uygun sanat ve bilim etkinliklerine dinleyici/izleyici olarak katılır. • Şiir, hikâye, masal dinletilerine katılır. • <u>Konuşma:</u> • Bulunduğu ortama uygun bir konuşma tutumu geliştirir. • Karşısındakinin algılamakta zorluk çekmeyeceği bir hızda ve akıcı biçimde konuşur. • Konuşmasında nezaket kurallarını uyar. • Konuşmayı uygun ifadelerle bitirir. • Konuşma sırasında uygun hitap ifadeleri kullanır. • Konuşmaya uygun ifadelerle başlar. • Dinleyicilerle göz teması kurar. • Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini sözlü olarak ifade eder. • Sorunlarına konuşarak çözüm arar. • <u>Okuma:</u> • Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır. • Şiir ezberler, şiir dinletileri düzenler, ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur. • Ailesi ile okuma saatleri düzenler. • <u>Yazma:</u> • Okul dergisi ve gazetesi için yazılar hazırlar. • Yazma yarışmalarına katılır. • Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini yazarak ifade eder. • Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır.
	Türkçeyi doğru ve etkili kullanmaya ilişkin meslektaşlarının ve öğrencilerinin görüş ve önerilerine her zaman duyarlılık gösterir.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dinleme:</u> • Dinlenenle ilgili soru sormak, görüş bildirmek için uygun zamanda söz alır. • <u>Konuşma:</u> • Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır. • Ailesi ile okuma saatleri düzenler. • Şiir ezberler, şiir dinletileri düzenler, ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur. • <u>Yazma:</u> • Beğendiği sözleri, metinleri ve şiirleri derler. • Okul dergisi ve gazetesi için yazılar hazırlar. • Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır. • Yazma yarışmalarına katılır.
	Öğretim süreci ve günlük iletişimlerinde beden dilini etkin kullanır.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Konuşma:</u> • “Sesini ve beden dilini etkili kullanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Konuşmasını, sesini ve beden dilini kullanma yönünden değerlendirir. • <u>Okuma:</u> • Sesini ve beden dilini etkili kullanır. • <u>Dinleme:</u>

		Dinlediği/izlediği kişiyi sesini ve beden dilini etkili kullanma yönünden değerlendirir.
	Yazılı materyalleri hazırlarken Türkçenin doğru ve etkin kullanılması konusunda meslektaşlarına rehberlik eder.	<ul style="list-style-type: none"> • Yazma: • Konunun özelliğine uygun düşünceyi geliştirme yollarını kullanır. • Yazma konusu hakkında araştırma yapar. • Atasözü, deyim ve söz sanatlarını uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştirir. • Dipnot, kaynakça, özet, içindikiler vb. kısımları uygun şekilde düzenler. • Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. • “Kendi yazdıklarını değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Okul dergisi ve gazetesi için yazılar hazırlar. • Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır. • Yazdıklarından arşiv oluşturur. • Yazma yarışmalarına katılır.
2.9. Atatürk’ün Türk dili ve ulusal değerlerle ilgili düşünce ve görüşlerini öğretim sürecindeki uygulamalara yansıtabilme		Rehberlik ve planlama

YETERLİK ALANI		ÖĞRENME ALANLARI
3. Dil gelişimini izleme ve değerlendirme		Konuşma, yazma, okuma, dinleme ve dil bilgisi öğrenme alanları
	<i>Alt yeterlikler</i>	<i>Hedefler</i>
3. 1. Türkçe öğretimine ilişkin yapacağı ölçme ve değerlendirme uygulamalarının amaçlarını belirleyebilme		Rehberlik ve planlama
3. 2. Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerini kullanabilme		Dinleme, okuma, yazma ve konuşma öğrenme alanları ve hedefleri
A1	Öğretim sürecinde kullanacağı ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerini amaca uygun olarak belirler.	<ul style="list-style-type: none"> • Dinleme: • “Dinlediklerini/izlediklerini değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Konuşma: • “Kendi konuşmasını değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Okuma: • “Okuduğu metni değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Yazma: • “Kendi yazdıklarını değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
	Türkçe öğretiminde kullanabileceği farklı ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerini hazırlama ve uygulama süreçlerini bilir.	<ul style="list-style-type: none"> • Dinleme: • “Dinlediklerini/izlediklerini değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Konuşma: • “Kendi konuşmasını değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Okuma: • “Okuduğu metni değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Yazma: • “Kendi yazdıklarını değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
	Öğrencilerin dil gelişimlerini değerlendirmede mevcut ya da geçerlik ve güvenilirliğini belirlemeden hazırladığı ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanır.	<ul style="list-style-type: none"> • Dinleme: • “Dinlediklerini/izlediklerini değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Konuşma:

		<ul style="list-style-type: none"> • “Kendi konuşmasını değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Okuma</u>: • “Okuduğu metni değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Yazma</u>: • “Kendi yazdıklarını değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
	Öğrencilerin iletişim becerileri ve Türkçeyi nasıl kullandıklarına ilişkin hazır bulunuşluk düzeylerini, yapılandırılmamış ölçme araçlarıyla belirler.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dinleme</u>: • “Dinlediklerini/izlediklerini değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Konuşma</u>: • “Kendi konuşmasını değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Okuma</u>: • “Okuduğu metni değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Yazma</u>: • “Kendi yazdıklarını değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
A2	Öğrencilerin iletişim becerileri ve Türkçeyi nasıl kullandıklarına ilişkin hazır bulunuşluk düzeylerini yapılandırılmamış ölçme araçlarıyla belirler.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dinleme</u>: • “Dinlenen/izlenen anlama ve çözümleme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Konuşma</u>: • “Hazırlıklı konuşmalar yapma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Okuma</u>: • “Okuduğu metni anlama ve çözümleme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Yazma</u>: • “Planlı yazma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
	Öğrencilerin dil gelişimlerini farklı boyutlarıyla değerlendirmek amacıyla çeşitli ölçme değerlendirme araç yöntemlerini kullanır.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dinleme</u>: • “Dinlediklerini/izlediklerini değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Konuşma</u>: • “Kendi konuşmasını değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Okuma</u>: • “Okuduğu metni değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Yazma</u>: • “Kendi yazdıklarını değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
	Öğrencilerin dil gelişimlerini izlemek ve değerlendirmek amacıyla kullanacağı araç ve yöntemleri tekniğine dikkat ederek hazırlar.	Rehberlik ve planlama
	Öğrencileri ve velileri ölçme ve değerlendirmenin amaçları, araçları ve yöntemleri konusunda bilgilendirir.	Rehberlik ve planlama
A3	Öğretim sürecinde kullanacağı ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerinin kullanılabilirliğini, geçerliğini ve güvenilirliğini test ederek kullanır.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dinleme</u>: • “Dinlediklerini/izlediklerini değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Konuşma</u>: • “Kendi konuşmasını değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Okuma</u>: • “Okuduğu metni değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Yazma</u>: • “Kendi yazdıklarını değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
	Türkçe öğretiminde kullanılacak ölçme ve değerlendirme konusundaki bilgi ve deneyimlerini meslektaşlarıyla paylaşır.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Konuşma</u>: • Sorularına konuşarak çözüm arar. • Anlamadıklarını ve merak ettiklerini sorar. • <u>Okuma</u>: • Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır. • <u>Yazma</u>:

		<ul style="list-style-type: none"> • Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır. • Yazma yarışmalarına katılır.
	Kullanışlılığı, geçerliliği ve güvenilirliği uygun ölçme değerlendirme araçları geliştirmede meslektaşlarıyla iş birliği yaparak yeni ölçme ve değerlendirme araçları tasarlar.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Okuma:</u> • Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır. • <u>Yazma:</u> • Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır.
	3. 3. Öğrencilerin dil gelişimlerini belirlemeye yönelik yapılan ölçme sonuçlarını yorumlama ve geri bildirim sağlayabilme	Dinleme, okuma, yazma ve konuşma öğrenme alanları ve hedefleri
A1	Öğrencilerin dil gelişimlerine ilişkin ölçme sonuçlarını not ya da puan olarak raporlaştırır.	Rehberlik ve planlama
	Öğrencilerin dil becerilerini gösteren puan ve notları öğrenci ve velilerle paylaşır.	Rehberlik ve planlama
A2	Öğrencinin dil gelişiminde hangi düzeyde olduğunu, neler yapabildiğini ve nasıl başarabildiğini ayrıntılı olarak yorumlar ve raporlaştırır.	Rehberlik ve planlama
	Değerlendirme sonuçlarından elde ettiği yorumları uygun bir dille ilgililerle paylaşır.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Konuşma:</u> • Sorunlarına konuşarak çözüm arar. • Anlamadıklarını ve merak ettiklerini sorar. • <u>Okuma:</u> • Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır. • <u>Yazma:</u> • Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır. • Yazma yarışmalarına katılır.
A3	Öğrencilerin dil gelişimlerini farklı yönlerden ayrıntılı olarak değerlendirmek amacıyla istatistiksel yöntemlerden yararlanır.	Rehberlik ve planlama
	İzleme ve değerlendirme sonuçlarına göre öğrencilerin dil becerilerini, Türkçe programını, öğrenme ortamlarını, ölçme araçlarını, öğretim stratejilerini ve verimliliğini değerlendirir.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dinleme:</u> • “Dinlediklerini/izlediklerini değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Konuşma:</u> • “Kendi konuşmasını değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Okuma:</u> • “Okuduğu metni değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Yazma:</u> • “Kendi yazdıklarını değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
	3. 4. Öğrencilerin dil gelişimlerini belirlemeye yönelik yapılan ölçme ve değerlendirme sonuçlarını uygulamalarına yansıtabilme	Rehberlik ve planlama
A1	Ölçme ve değerlendirme sonuçlarını raporlama ve paylaşım düzeyinde değerlendirir.	Rehberlik ve planlama
A2	Öğretim stratejilerini, öğrenme ortamını, ölçme yöntem ve tekniklerini elde ettiği değerlendirme sonuçları doğrultusunda yeniden düzenler.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dinleme:</u> • “Söz varlığını zenginleştirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • “Etkili dinleme/izleme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Konuşma:</u> • “Kendini sözlü olarak ifade etme alışkanlığı” kazanma hedefi içerisindeki tüm kazanımlar

		<ul style="list-style-type: none"> • Okuma: • “Söz varlığını zenginleştirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • “Okuma alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Yazma: • “Kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • “Yazım ve noktalama kurallarını uygulama” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
A3	Değerlendirme sonuçlarına göre, ailelerle birlikte öğrencilere yeni öğrenme hedefleri belirlemede rehberlik eder.	Rehberlik ve planlama

Dördüncü yeterlik alanı “Okul, Aile ve Toplumla İş Birliği Yapma”, alt yeterlikleri ve onlara ait performans göstergeleri “Rehberlik ve Planlama” kapsamında değerlendirilmiştir.

YETERLİK ALANI		ÖĞRENME ALANLARI
5. Türkçe alanında mesleki gelişimini sağlayabilme		Konuşma, yazma, okuma, dinleme ve dil bilgisi öğrenme alanları
<i>Alt yeterlikler</i>		<i>Hedefler</i>
5. 1. Mesleki yeterliklerini belirleyebilme		Konuşma, yazma, okuma, dinleme ve dil bilgisi öğrenme alanları ve hedefleri
A1	Sahip olduğu mesleki yeterliklerini belirlemek için öz değerlendirme yapar.	<ul style="list-style-type: none"> • Dinleme: • “Söz varlığını zenginleştirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • “Etkili dinleme/izleme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Dinlediklerini/izlediklerini değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Konuşma: • “Kendini sözlü olarak ifade etme alışkanlığı” kazanma hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • “Kendi konuşmasını değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Okuma: • “Söz varlığını zenginleştirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • “Okuma alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • “Okuduğu metni değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • Yazma: • “Kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • “Kendi yazdıklarını değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • “Yazım ve noktalama kurallarını uygulama” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
	Mesleki yeterliklerini belirlemeye yönelik uygulamalarını kayıt altında alır.	<ul style="list-style-type: none"> • Dinleme: • Dinlediklerinden/izlediklerinden hareketle yeni öğrendiği kelimelerden sözlük oluşturur. • “Kaset, CD, film vb. kaynaklardan kişisel arşiv oluşturur. • Okuma: • Okuduklarından hareketle öğrendiği kelimelerden sözlük oluşturur. • Kaset, CD, film vb. kaynaklardan kişisel arşiv oluşturur.

		<ul style="list-style-type: none"> Okuma planı yapar. Okuduğu kitaplardan kitaplık oluşturur. Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır. Şiir ezberler, şiir dinletileri düzenler, ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur Ailesi ile okuma saatleri düzenler. <u>Yazma:</u> Şiir defteri tutar. Günlük tutar. Beğendiği sözleri, metinleri ve şiirleri derler. Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır. Yazdıklarından arşiv oluşturur.
A2	Öğretmenlik mesleği yeterlikleri temelinde yansız biçimde öz değerlendirme yapar.	<ul style="list-style-type: none"> <u>Dinleme:</u> “Dinlediklerini/izlediklerini değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar <u>Konuşma:</u> “Kendi konuşmasını değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar <u>Okuma:</u> “Okuduğu metni değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar <u>Yazma:</u> “Kendi yazdıklarını değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
	Meslektaşlarının eleştirileri ve önerileri doğrultusunda mesleki gereksinimlerini belirler.	<ul style="list-style-type: none"> <u>Dinleme:</u> “Söz varlığını zenginleştirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar “Etkili dinleme/izleme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar Dinlediklerini/izlediklerini değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar <u>Konuşma:</u> “Kendini sözlü olarak ifade etme alışkanlığı” kazanma hedefi içerisindeki tüm kazanımlar “Kendi konuşmasını değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar <u>Okuma:</u> “Söz varlığını zenginleştirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar “Okuma alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar “Okuduğu metni değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar <u>Yazma:</u> “Kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar “Kendi yazdıklarını değerlendirme” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar “Yazım ve noktalama kurallarını uygulama” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
A3	Mesleki yeterliklerini belirlerken veli, öğrenci, meslektaş ve yönetici görüşlerinden yararlanır.	<ul style="list-style-type: none"> <u>Okuma:</u> Okuma planı yapar. Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır. Ailesi ile okuma saatleri düzenler. <u>Yazma:</u> Okuma planı yapar. Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır. Ailesi ile okuma saatleri düzenler. Okul dergisi ve gazetesi için yazılar hazırlar. Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır.. Yazdıklarından arşiv oluşturur.. Yazma yarışmalarına katılır.

5. 2. Türkçe öğretimine ilişkin kişisel ve mesleki gelişimini sağlayabilme		Dinleme, okuma, konuşma, yazma, dil bilgisi öğrenme alanları ve hedefler
A1	Türkçe öğretimini desteklemek amacıyla dil, yazın ve öğretim süreci uygulamalarıyla ilgili çeşitli yayınları takip etmede isteklidir.	<ul style="list-style-type: none"> • Dinleme: • Yaşına ve seviyesine uygun sanat ve bilim etkinliklerine dinleyici/izleyici olarak katılır. • Çok yönlü iletişim araçlarındaki yayınlardan ilgi, istek ve ihtiyaçlarına uygun olanlarını takip eder. • Okuma: • Yaşına ve seviyesine uygun sanat ve bilim etkinliklerine dinleyici/izleyici olarak katılır. • Çok yönlü iletişim araçlarındaki yayınlardan ilgi, istek ve ihtiyaçlarına uygun olanlarını takip eder. • Süreli yayınları takip eder. • Şiir ezberler, şiir dinletileri düzenler, ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur. • Yazma: • Okul dergisi ve gazetesi için yazılar hazırlar • Yazma yarışmalarına katılır.
	Dil bilimi alanındaki çalışmalarını takip eder.	<ul style="list-style-type: none"> • Dinleme: • Yaşına ve seviyesine uygun sanat ve bilim etkinliklerine dinleyici/izleyici olarak katılır. • Çok yönlü iletişim araçlarındaki yayınlardan ilgi, istek ve ihtiyaçlarına uygun olanlarını takip eder. • Okuma: • Yaşına ve seviyesine uygun sanat ve bilim etkinliklerine dinleyici/izleyici olarak katılır. • Çok yönlü iletişim araçlarındaki yayınlardan ilgi, istek ve ihtiyaçlarına uygun olanlarını takip eder. • Süreli yayınları takip eder.
	Alanıyla ilgili sanat etkinliklerini izler.	<ul style="list-style-type: none"> • Dinleme: • Yaşına ve seviyesine uygun sanat ve bilim etkinliklerine dinleyici/izleyici olarak katılır. • Şiir, hikâye, masal dinletilerine katılır. • Çok yönlü iletişim araçlarındaki yayınlardan ilgi, istek ve ihtiyaçlarına uygun olanlarını takip eder. • Okuma: • Süreli yayınları takip eder. • Şiir ezberler, şiir dinletileri düzenler, ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur. • Yazma: • Okul dergisi ve gazetesi için yazılar hazırlar. • Yazma yarışmalarına katılır. • Beğendiği sözleri, metinleri ve şiirleri derler.
	Bireysel mesleki gelişim planını oluşturur.	<ul style="list-style-type: none"> • Dinleme: • Dinlediklerinden/izlediklerinden hareketle yeni öğrendiği kelimelerden sözlük oluşturur. • Kaset, CD, film vb. kaynaklardan kişisel arşiv oluşturur. • Yazma: • Şiir defteri tutar. • Günlük tutar. • Beğendiği sözleri, metinleri ve şiirleri derler. • Yazdıklarından arşiv oluşturur.
A2	İlgi duyduğu sanat alan/alanlarında eğitim alır.	<ul style="list-style-type: none"> • Dinleme: • Yaşına ve seviyesine uygun sanat ve bilim etkinliklerine dinleyici/izleyici olarak katılır. • Şiir, hikâye, masal dinletilerine katılır. • Çok yönlü iletişim araçlarındaki yayınlardan ilgi, istek ve ihtiyaçlarına uygun olanlarını takip eder. • Okuma: • Şiir ezberler, şiir dinletileri düzenler, ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur. • Yazma: • Okul dergisi ve gazetesi için yazılar hazırlar. • Şiir defteri tutar.
	Söz varlığı ve kullanım açısından dilin doğru kullanımına özendirerek dildeki yanlış kullanımlara karşı duyarlı davranır.	<ul style="list-style-type: none"> • Konuşma: • “Konuşma kurallarını uygulama” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar

		<ul style="list-style-type: none"> • “Sesini ve beden dilini etkili kullanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Okuma:</u> • “Okuma kurallarını uygulama” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • <u>Yazma:</u> • “Yazma kurallarını uygulama” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar
	Araştırma, planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerinde teknolojiden yararlanır.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dinleme:</u> • Çok yönlü iletişim araçlarındaki yayınlardan ilgi, istek ve ihtiyaçlarına uygun olanlarını takip eder. • Kaset, CD, film vb. kaynaklardan kişisel arşiv oluşturur. • <u>Yazma:</u> • Elektronik ortamdaki yazışmalarda biçim ile ilgili kurallara uyar.
	Türkçeye ilgili konferans, açık oturum, bilimsel toplantı ve seminerlere dinleyici olarak katılır.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dinleme:</u> • Yaşına ve seviyesine uygun sanat ve bilim etkinliklerine dinleyici/izleyici olarak katılır. • Şiir, hikâye, masal dinletilerine katılır. • Çok yönlü iletişim araçlarındaki yayınlardan ilgi, istek ve ihtiyaçlarına uygun olanlarını takip eder. • <u>Okuma:</u> • Şiir ezberler, şiir dinletileri düzenler, ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur.
	Söz varlığı ve kullanımı açısından Türkçedeki değişimleri ve gelişmeleri izler.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dinleme:</u> • Yaşına ve seviyesine uygun sanat ve bilim etkinliklerine dinleyici/izleyici olarak katılır. • Çok yönlü iletişim araçlarındaki yayınlardan ilgi, istek ve ihtiyaçlarına uygun olanlarını takip eder. • <u>Okuma:</u> • Kitaplık, kütüphane, kitap fuarı ve kitap evlerinden faydalanır. • Süreli yayınları takip eder.
A3	Sanat alan/alanlarında aldığı eğitim doğrultusunda etkinlikler düzenleyerek çevresiyle paylaşır.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Okuma:</u> • Şiir ezberler, şiir dinletileri düzenler, ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur. • <u>Yazma:</u> • Okul dergisi ve gazetesi için yazılar hazırlar. • Beğendiği sözleri, metinleri ve şiirleri derler. • Yazma yarışmalarına katılır. • Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır.
	Konferans, açık oturum, bilimsel toplantı ve seminerlerde bildiriyle, posterle veya konuşmacı olarak yer alır.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Okuma:</u> • Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır. • Şiir ezberler, şiir dinletileri düzenler, ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur. • <u>Yazma:</u> • Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır.
	Dil ve yazın alanıyla ilgili kaynak ve dokümanları inceleyip derleyerek Türkçe öğretiminde kullanabileceği arşiv oluşturur.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dinleme:</u> • Kaset, CD, film vb. kaynaklardan kişisel arşiv oluşturur. • <u>Okuma:</u> • Okuduğu kitaplardan kitaplık oluşturur. • <u>Yazma:</u> • Yazdıklarından arşiv oluşturur. • Beğendiği sözleri, metinleri ve şiirleri derler.
	Farklı edebi türlerde ürünler ortaya koyar.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Yazma:</u> • “Farklı türlerde metinler yazma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlar • İlgi alanına göre yazar. • Şiir defteri tutar. • Günlük tutar. • Beğendiği sözleri, metinleri ve şiirleri derler.
	Alanıyla ilgili akademik düzeyde çalışmalar yapar.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dinleme:</u> • Yaşına ve seviyesine uygun sanat ve bilim etkinliklerine dinleyici/izleyici olarak katılır. • Şiir, hikâye, masal dinletilerine katılır.

		<ul style="list-style-type: none"> • Çok yönlü iletişim araçlarındaki yayınlardan ilgi, istek ve ihtiyaçlarına uygun olanlarını takip eder. • <u>Okuma:</u> • Süreli yayınları takip eder. • Farklı türlerde metinler okur. • Okuduğu kitaplardan kitaplık oluşturur. • Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır. • Şiir ezberler, şiir dinletileri düzenler, ezberlediği şiirleri uygun ortamlarda okur. • Okuma planı yapar. • Kitaplık, kütüphane, kitap fuarı ve kitap evlerinden faydalanır. • <u>Yazma:</u> • İlgi alanına göre yazar. • Şiir defteri tutar. • Günlük tutar. • Beğendiği sözleri, metinleri ve şiirleri derler. • Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır. • Yazdıklarından arşiv oluşturur.
	Konuşma ve yazma düzeyinde en az bir yabancı dil bilir.	--
5. 3.	Mesleki gelişimine yönelik uygulamalarda bilimsel araştırma yöntem ve tekniklerinden yararlanabilme	Dinleme, okuma, konuşma, yazma, dil bilgisi öğrenme alanları ve hedefler
A1	Türkçe öğretim süreci uygulamalarında bilimsel araştırma yöntem ve tekniklerinin gerekliliğinin farkındadır.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dinleme:</u> • Dinleme/izleme yöntem ve tekniklerini kullanır. • <u>Konuşma:</u> • Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. • <u>Okuma:</u> • Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır. • <u>Yazma:</u> • Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır.
A2	Mesleki gelişimine yönelik araştırmalarında bilimsel araştırma yöntem ve tekniklerini dikkate alır.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dinleme:</u> • Dinleme/izleme yöntem ve tekniklerini kullanır. • <u>Konuşma:</u> • Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. • <u>Okuma:</u> • Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır. • <u>Yazma:</u> • Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır.
A3	Bilimsel araştırma yöntem ve tekniklerine göre hazırlanmış Türkçeye yönelik proje, makale gibi ürünler ortaya koyar.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Yazma:</u> • İlgi alanına göre yazar. • Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır. • Yazdıklarından arşiv oluşturur.

SONUÇ ve ÖNERİLER:

Eğitim-öğretim süreci birçok bileşeni olan bir bütündür ve birimler birbirini tamamlayacak yapıda olmalıdır. Öğretmen ve öğrenci hedefleri aynı doğrultuda hareket etmeli, tutarlık göstermelidir. Bireyin öğrenme yaşantısında Türkçe dersinin önemi düşünüldüğünde, bu dersi okutacak Türkçe öğretmenlerinin daha verimli olabilmesi için öncelikle kendi öğrenme stillerini bilerek öğrenciye yaklaşmaları, ders esnasında karşılarındaki öğrencilerin de farklı öğrenme stillerine sahip olduklarını bilmeleri ve bu doğrultuda ders işlemleri gerekmektedir. (Demir, 2008: 132-133)

Türkçe öğretmenlerinden beklenen bilgi, beceri ve tutumların yer aldığı Türkçe Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri'ndeki yeterlik alanları, alt yeterlikler ve performans göstergeleri ile öğrencilerden istenen bilgi, beceri, tutum ve davranışların listelendiği öğrenme alanları, hedefler ve kazanımlar bütünlük ve paralellik göstermelidir. Bu şekilde öğrencide istenilen davranışların oluşması, beklenen bilgi seviyesine ulaşılması ve eğitim-öğretimin etkin bir şekilde ilerleyebilmesi planlı ve verimli olacaktır.

Türkçe Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri'ndeki yeterlik alanları, alt yeterlikler ve performans göstergeleriyle ilköğretim ikinci kademe Türkçe müfredatındaki öğrenme alanları, hedefler ve kazanımları karşılaştıran bu çalışma, iki grup arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları ortaya koymaya çalışmıştır.

Öğrenme alanları arasında yer alan ve müfredatta %15'lik bir alana sahip dil bilgisi alanı, Türkçe Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri'nde hiçbir düzeyde yer almamıştır. Diğer öğrenme alanlarını düzenleyen, onların gelişmesini sağlayan, anlamayı kuvvetlendiren dil bilgisinin Türkçe Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri'nde olmaması büyük bir eksikliklerdir.

Özel Alan Yeterlikleri'nde yer alan performans göstergeleri öğrencileri kazanımlarında birden fazla öğrenme alanına karşılık gelmektedir. Örneğin ikinci yeterlik alanını 3. alt yeterlik alanında yer alan “Öğrencilerin konuşmalarında söyleyişe, vurguya ve tonlamaya dikkat etmelerini sağlar.” performansı, öğrenci kazanımlarından dinleme öğrenme alanında “Etkili dinleme/izleme alışkanlığı kazanma” hedefi içerisindeki tüm kazanımlara, konuşma öğrenme alanından “Konuşma kurallarını uygulama” ve “Sesini ve beden dilini etkili kullanma” hedefleri içerisindeki tüm kazanımlara, okuma öğrenme alanından da “Sesini ve beden dilini etkili kullanır./Sözün ezgisine dikkat ederek okur./Kelimeleri doğru telaffuz eder./Akıcı biçimde okur./Metni dil ve anlatım yönünden değerlendirir. kazanımlarına denk gelmektedir. Bu çoklu karşılık müfredatın bütüncül yapısını göstermektedir. Yani öğrenme alanlarının birbirinden bağımsız olmadığı, her bir alanın diğerinin gelişmesini sağladığı ve programın sarmal yapıda olduğu bir kez daha ortaya çıkmıştır.

Birinci yeterlik alanı “Türkçe Öğretim Sürecini Planlama ve Düzenleme”ye ait alt yeterlik alanları ve performans göstergeleri, öğrenme alanları, hedefler ve kazanımlar ile eşleştirilmemiştir. Bu yeterlik alanı eğitim-öğretimin “Rehberlik ve Planlama” boyutuyla ilgilidir. Sadece öğretmeni ilgilendiren ve onun tarafından düzenlenmesi gereken bir alandır. Yeterlik alanındaki alt yeterlikler ve performans göstergelerinin öğrenme alanlarında, hedef ve kazanımlarda karşılığı bulunmamaktadır. Bu nedenle araştırmaya dâhil edilmemiştir.

İkinci yeterlik alanı “Dil Becerilerini Geliştirme” öğrenme alanı düzeyinde tüm öğrenme alanlarına karşılık gelmektedir. Bu alandaki performans göstergelerine karşılık toplamda 680 kazanım bulunmuştur. Bu kazanımların 111'i dinleme, 269'u okuma, 164'ü konuşma ve 136'sı yazma öğrenme alanlarındaki kazanımlardır. Okuma öğrenme alanına ait kazanımlar, “Dil Becerilerini Geliştirme” yeterlik alanında en büyük yeri kaplamaktadır. Tüm öğrenme alanlarına hitap etmesi düşünülen yeterlik alanında, dinleme öğrenme alanına yeteri kadar yer vermediği söylenebilir. Okuma alanına ait kazanımların dinleme öğrenme alanına ait kazanımların iki katından fazla olduğu göz önünde bulundurulsa bu düşüncenin doğruluğu ortaya çıkacaktır.

Üçüncü yeterlik alanı “Dil Gelişimini İzleme ve Değerlendirme”; okuma, yazma, dinleme, konuşma ve dil bilgisi öğrenme alanlarına ait kazanımları içermelidir. Bu yeterlik alanındaki performans göstergelerine karşılık gelen toplam 216 kazanım bulunmaktadır. Bunların 56'sı dinleme, 61'i okuma 48'i konuşma, 51'i yazma öğrenme alanı içindeki kazanımlardır. Bir önceki yeterlik alanıyla kıyaslandığında çok daha dengeli bir dağılım gerçekleşmiştir. Ölçme ve değerlendirmeyi temele alan yeterlik alanında bazı performans göstergelerinin karşılığı bulunamamıştır. Örneğin, “Öğrencilerin dil gelişimlerini izlemek ve değerlendirmek amacıyla kullanacağı araç ve yöntemleri tekniğe dikkat ederek hazırlar.” performans göstergesinin kazanımlar düzeyinde karşılığı yoktur. Çünkü öğrenciler ölçme ve değerlendirme sürecinde ölçme araçları tasarlamamaktadır. Dinleme ve okuma öğrenme alanlarındaki “Dinlenen/izlenen anlama ve çözümleme” ve “Okuduğu metni anlama ve çözümleme” hedefleri ve kazanımları da ölçme ve değerlendirme olarak düşünülmüştür. Çünkü okunan metnin anlaşılabilirliği araştırılmadığı öğrenmeye yönelik sorular, alınan cevaplar ölçme ve değerlendirme niteliği taşımaktadır.

İnceleme kapsamındaki son yeterlik alanı “Türkçe alanında mesleki gelişimlerini sağlayabilme”; dinleme, okuma, yazma, konuşma dil bilgisi öğrenme alanlarına ait performans göstergelerini ve kazanımlarını içermelidir. Bu yeterlik alanındaki performans göstergelerine karşılık gelen toplam 251 kazanım bulunmaktadır. Bunlardan 56'sı dinleme, 68'i okuma, 44'ü konuşma ve 83'ü yazma öğrenme alanına aittir. Yazma ve okuma konuşma öğrenme alanlarına ait kazanımların diğer alanlardan fazla olması performans göstergelerinin araştırmaya, okumaya ve yeni eserler koymaya yönelik olmasıyla açıklanabilir.

Türkçe öğretmenlerinden beklentilerin performans göstergeleri şeklinde listelendiği “Türkçe Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri”nde performans göstergelerine karşılık gelen toplam 1147 kazanım

bulunmaktadır. Bunlardan 223'ü dinleme, 398'i okuma, 256'sı konuşma, 270'i yazma öğrenme alanına aittir.

Genel olarak bakıldığında kazanımların dağılımı denklik göstermemektedir. Okuma öğrenme alanındaki kazanımların bariz bir üstünlüğü bulunmaktadır. Dinleme öğrenme alanına ise diğerlerinden daha az yer verildiği görülmektedir. Dinleme becerisi diğer becerilerin aksine doğrudan doğruya gözlenemeyen içsel bir süreçtir (Barın, 2002: 18) Dinleme öğrenme alanına gereken önemin verilmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- BARIN, M. (2002). **Yabancı Dil Öğretiminde Dinleme Becerisinin Önemi**, Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 2, Sayı 28–29, Haziran-Aralık, s. 17–22.
- Demir T. (2008). Türkçe Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri ve Bunların Çeşitli Değişkenlerle İlişkisi. **Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi**, , Volume 1/4.
- Demirel, Özcan (2009). **Öğretim İlke ve Yöntemleri Öğretme Sanatı**, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Durukan E. (2008). İlköğretim İkinci kademe (2005) Türkçe Dersi Öğretim Programında Genel Amaçlar Hedef/Kazanımlar İlişkisi. **Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi**, , Volume 1/4.
- Erçapan, C; Erzen M. (2008) İlköğretim Türkçe Öğretim Programının Değerlendirilmesi. **Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi**, , Volume 1/4 s.182-202.
- MEB. (2006). **İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı**. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları. Ankara.
- Özbay, Murat (2006). **Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri**, Ankara: Öncü Kitap.
- Şahinel, Melek Gül vd. (2008). **Türkçe Öğretmenliği Özel Alan Yeterlikleri**. İstanbul: Türkçe Öğretimi Kongresi.
- TDK. (2005). **Türkçe Sözlük**. Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Temizyürek, Fahri; Balcı, Ahmet (2006). **Cumhuriyet Dönemi İlköğretim Okulları Türkçe Programları**, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.